

Ján Palárik
(27.4.1822 – 7.12.1870)

Čo vieme o našom významnom rodákovi?

- Bol významným slovenským dramatikom, publicistom, kňazom a národným buditeľom.
- Narodil sa v Rakovej 27. apríla 1822 v rodine učiteľa a organistu.
- Mal sedem súrodencov, z ktorých traja zomreli v detskom veku.
- Základné a hudobné vzdelanie získal vďaka otcovi doma.
- Ako 10 ročný začal navštevovať gymnázium v Žiline.
- V štrnástich rokoch sa nepohodol s otcom a vybral sa sám študovať vyššie gymnázium do Kecskemétu.
- Na štúdium a živobytie si privyrábal doučovaním detí z bohatších rodín.
- Teológiu začal študovať v Ostrihome, neskôr v Bratislave a dokončil ju v Trnave.
- Pre radikálne myšlienky a názory ho takmer vylúčili zo seminára.
- Bol veľmi inteligentný a jazykovo zdatný. Ovládal latinčinu, gréčtinu, maďarčinu, nemčinu, ruštinu, poľštinu a francúzštinu.

- Ako stúpenec štúrovskej slovenčiny polemizoval so zavádzaním češtiny na Slovensku.
- Ohlasoval ducha lásky, ktorý sa mal preniesť aj do sociálneho zmieru a politického spolunažívania.
- Vytvoril koncepciu federalistického spojenia slovanských národov v Uhorsku.
- Kritizoval cirkevnú hierarchiu, za čo bol potrestaný väzením.
- Bol veľmi veľkodušný. Podporoval chudobných, vdovy, rehoľné domy, kláštory a nemocnice. Na zmiernenie chudoby a hladu poskytol aj Kysuciam 20 tisíc zlatých.
- Mal zmysel pre humor a jeho najväčšou slabosťou bola roztržitosť.
- Písal humorné poviedky o alkoholizme a založil Spolok striezlivosti.
- Venoval sa detskej didaktickej literatúre a vydal Šlabikár slovenský pre katolícke školy, čítanky a mluvnice.
- Bol zakladateľ, redaktor, publicista a prispievateľ do prvých slovenských periodík - Cyrill a Method, Katolícke noviny, Concordia, Priateľ školy a literatúry, Lipa, Slovenské noviny, Priateľ ľudu, Národné noviny, Svornosť, Sokol, Pešťbudínske vedomosti a iné.
- Najväčší úspech mali jeho veselohry – Inkognito, Drotár, Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch.
- Palárika trápili žalúdočné vredy a tie boli príčinou, že 7. decembra 1870 sa v Majcichove zavrášila jeho pozemská púť. Mal iba 48 rokov.
- Obce a mestá, v ktorých žil a pôsobil založili na jeho počesť v roku 2008 združenie Životnými cestami Jána Palárika.
- V Čadci na jeho počesť v roku 1926 vznikol kultúrny stánok Palárikova Dvorana - Palárikov dom, kde založili ochotnícky Divadelný súbor Jána Palárika.
- V jeho rodisku Rakovej sa od roku 1968 každoročne uskutočňuje súťažný festival ochotníckych divadelných súborov – Palárikova Raková.

Bližšie informácie o Jánovi Palárikovi a ďalších významných osobnostiach spojených s Kysucami nájdete tu:

https://www.kniznica-cadca.sk/files/Jan_Palarik.ppt